

BØGER

Gamle Danse fra Nordvestsjælland. Samlede og udgivne af Christian Olsen. Harmoniserede af Christine Rützou. II Samling.

Der udkom i Fjor ved denne Tid en nydelig Bog med 74 gamle Dansemelodier, indsamlede her i Amtet af Christian Olsen, Torpelund (kendt som Forfatter til den smukke Bog »Fra Nordvestsjælland«, som før et Par Aar siden fremkom i vore Aarbøger).

Denne Samling Dansemusik vakte stor Interesse hos de kloge og kyndige, men ogsaa rundt om i de tusind Hjem, hvor man til Klaver og Violin lod de gamle Melodier tone frem paa ny.

Den gode Modtagelse, som 1. Del fik, har givet Christian Olsen Mod til at udsende 2. Del, der lige nu er udkommet, smukt trykt og nydeligt udstyret. Den indeholder ligeledes 74 »Stykker« med Prøver paa gammel Spillemandsmusik af alle Arter. Ogsaa nogle af Landsbymusikanternes egne Kompositioner er medtaget, saaledes af Niels Winther fra Igelsø og Albrechtsen i Slagelse.

Ligesom i 1. Del har Fru C. Rützou harmoniseret Melodierne, saa det karakteristiske for hver enkelt kommer til sin Ret. Undertiden klinger hele det gamle Bondeorkestres Liv og Humør igennem. Det kan lyde meget morsomt.

At Chr. Olsens Arbejde har vakt en vis Opsigt blandt de musikkyndige, derom vidner de mange Tilskud, der paa disses Anbefaling er blevet Bogen til Del: Carlsen-Langes Legat, Den Hjelmtjerne-Rosencroneske Stiftelse, Holbæk Amts økonomiske Selskabs Sparekasse, Raben-Levetzauseke Fond og Undervisningsministeriet.

Denne Samling Dansemelodier fortjener den største Udbredelse, især her i Amtet. Derfor: køb den og brug Melodierne! (Bogen faas foreløbig kun hos Udgiveren selv, Adr. »Torpelund« pr. Eskebjerg, og koster 4 Kr.)

Der hører et vist Mod til nu i denne Tid, da de moderne Danse gaar deres rystende og vrikkende Sejrsgang over det

hele Land, at udsende to Samlinger af gamle Dansemelodier til Sekstur, Mazurka, Vals, Polka osv. Det Mod bør belønnes. Thi den gamle Folkemusik fortjener at blive bevaret og kendt. Som Thorkild Gravlund skrev i sit Forord til 1. Del: »Den gemmer et uudtømmeligt Fond af Livsglæde, af det primitive Livsmod, som mere og mere savnes. Folkemusikken toner af Vilje til at bære Dagens Byrder trods alt; den er Dansen paa Loen efter tunge Arbejdsdage. Giv os noget af denne stærke Glæde igen — giv atter vor Folkemusik ud til Folket, hvor den hører hjemme og aldrig bør savnes!« —

A. T.

Læsøfolk i gamle Dage, Folkelivsskildring efter trykte og utrykte Kilder, ved H. Grüner Nielsen. 39 Ill. Kbh. 1924.

Denne store, smukke Bog fremkommer som Nr. 29 af »Danmarks Folkeminder«s Skrifter, udsendt til Medlemmerne for Aaret 1924. Forfatteren har været ualmindelig heldig med Bearbejdningen af det rige Stof, der foreligger om den interessante Kattegatsø og dens Befolkning; det er en Bog, som vistnok maa betegnes som en Mønsterbog i sin Art, saa velskrevet og velordnet er den. Den læses med Udbytte og Fornøjelse af enhver historisk interesseret.

For indeværende Aar udsender D. F. til Medlemmerne Aug. F. Schmidt: Danmarks Helligkilder.

»Fortid og Nutid«; udg. af D. hist. Fællesforening v. Svend Aakjær. 5. Bd.s 3. til 8. Hæfte. Kbh. 1925.

Dette sidste Hæfte af vort lille Tidsskrift (134 S.) indeholder bl. a. Hans Knudsen: De jyske Bispearkiver. — Gudmund Schütte: Ingtypens Udvikling i geografiske Navne og Slægtsnavne. — Aug. F. Schmidt: Om Danmarks hellige Kilder. — Beretning om Dansk Folkemuseums Virksomhed 1922—24. — P. K. Thorsen: Store Bededag. — Chr. Heilskov: Topografiske Museer.

(»Fortid og Nutid« koster for vore Medlemmer 2,50 aarlig og bestilles hos Sekretæren, Kommunelærer Thomsen.)

A. T.

Dr. phil. Holger Hjelholt (ved Landsarkivet) skrevet en lille Afh.: Smaatræk om Holberg som Gode-ejer, først en Brevveksling mellem Holberg og Biskop Hersleb om Holbergs Forpagtning af Havrebjerg Kongetiende og derefter et Stykke om Holbergs Strid med Degnen i Havrebjerg, Frederik Svane Africanus, om hvem vi her i Aarbogen (»Fra Holbæk Amt« 1907) har en Afhandling af Anders J. Eriksholm. Dr. Hjelholt giver mange interessante Oplysninger om Sammenstødet mellem den stridbare Degn og Baronon paa Tersløsegaard.

Dr. V. Brøndal har til Brug ved nogle Foredrag, han holdt i Folkeuniversitetsforeningen i Kalundborg, udarbejdet en lille Oversigt: »Vore Stednavne, med særligt Hensyn til Holbæk Amt«; Hæftet — 16 Sider — koster kun 20 Øre! (Folkeuniversitetsudvalgets Grundrids Nr. 309. Pio.)

A. T.

»Andreas Æreboe, den første danske Konsul hos Barbareskerne, adskillige af hans Oplevelser blandt Mohrerne i Marokko og Algier samt noget om hans Ophold i Holbæk, efter trykte og utrykte Kilder sammenstillet i nogle Artikler i »Holbæk Amtstidende«, fremsat af Albert Thomsen«. Et Særtryk paa 32 Sider med en Plan og en Tegning af Forf. — Afhandlingen giver et godt Billede af en interessant Periode af vor Handelshistorie og tillige nye Bidrag til en af de ældste Holbækgaardes Historie, den saakaldte »Kongsgaard«, som Etatsraad Æreboe ejede i Tiden ned mod 1800. (Hæftet faas paa Amtstidendes Ekspedition.) C.